"वैखरी शब्दनिष्पत्तिर्मध्यमा श्रुतिगोचरा। द्योतितार्थो तु पश्यन्ती सूक्ष्मा वाग्मनपायिनी" मल्लिनाथधृतवाक्यम्।

पश्वयन न॰ यागभेदे शत॰ब्रा॰४।६।६।१ [ऋ॰ ४।११।६भा॰।

पश्वयन्त्र त्रि॰पशोरिदं वा॰ ड कर्म॰। पशुनिर्गमनार्थयन्त्रभेदे

पश्ववदान न॰ पशोरङ्गविशेषस्यावदानं छेदनम्। पशोरङ्गविशेषच्छेदने पशुशब्दे कर्मप॰ वाक्यं दृश्यम्।

पश्वाचार पु॰ पशूनामधिकारिविशेषाणामाचारः। तन्त्रोक्ते आचारभेदे पशुभावे "वेदोक्तेन यजेद्देवीं कामसंकल्पपूर्वकम्। स एव वैदिकाचारः पश्वाचारः स उच्यते"। कुब्जिकातन्त्रे ७प॰ "भावश्च त्रिविधो देवि! दिव्यवीरपशुक्रमात्। विश्वश्च देवतारूपं भावयेत् सुरसुन्दरि!। स्त्रीमयञ्च जगत्सर्वं पुरुषं शिवरूपिणम्। अभेदे चिन्तयेत् यस्तु स एव देवतात्मकः। नित्यस्नानं नित्यदानं त्रिसन्ध्यञ्च जपार्चनम्। निर्मलं वसनं देवि! परिधानं समाचरेत्। वेदशास्त्रे दृढज्ञानं गुरौ देवे तथैव च। मन्त्रे चैव दृढज्ञानं पितृदेवार्चनं तथा। बलिवैश्वं तथा श्राद्धं नित्यकार्यं शुचिस्मिते!। यत्तु मित्रसमं देवि! चिन्तयेत्तु महेश्वरि!। अत्रचैव महेशानि! सर्वेषां परिवर्जयेत्। गुरोरन्नं महेशानि! भोक्तव्यं सर्वसिद्धये। कदर्यञ्च महेशानि! निष्ठुरं परिवर्जयेत्। देवतानिन्दकं दृष्ट्वा नालापञ्च समाचरेत्। सत्यञ्च कथयेद्देवि! न मिथ्या च कदाचन" महानिर्वाणतन्त्रे "दिव्यवीरमयो भावः कलौ नास्ति कदाचन। केवलं पशुभावेन मन्त्रसिद्धिर्भवेन्नृणाम्"।

पश्विज्या स्त्री पशुना इज्या। पशुयागभेदे तत्कर्त्तव्यकालादिः कात्या॰श्रौ॰ ६।४।१ मूलादौ दृश्यः।

पश्विष्टका स्त्री अग्निचयनार्थे इष्टकाभेदे पशुयागे हि पञ्च इष्टका भवन्ति यथोक्तं शत॰ब्रा॰ ६।२।१।२० "कथमस्यैषोऽग्निः पञ्चेष्टकः सर्वः पशुस्वारब्धो भवतीति पुरोडाशः कपालेषु स्वेदायत्त इव प्रथमा मृण्मयीष्टकाथ यत् पशुमालभते तेन पश्विष्टकाप्यतेऽथ यद्वपामभितो हिरण्यशकलौ भवतस्तेन हिरण्येष्टकाप्यतेऽथ यदिध्मो यूपः परिधयश्चेन वानस्पत्येष्टकाप्यतेऽथ यदाज्यं प्रोक्षण्यः पुरोडाशस्तेनाज्यं पञ्चमीष्टकाप्यत एवमुपहास्यैषोऽग्निः पञ्चेष्टकः सर्वः पशुस्वारब्धो भवति"।

पश्विष्टि स्त्री इत॰। पशुयागङ्गे इष्टिभेदे सा च इष्टिः "इष्टिरुभयतोऽन्यतरतो वा" आपु॰श्रौ॰१।२ सूत्रादौ विहिता।

पश्वेकादशिनी स्त्री एकादश परिमाणमस्य द्विनि ङीप् पशुना एकादशिनी। शत॰ब्रा॰ २।६।२ उक्ते एकादश देवताकैकादशपशुसाध्ये यज्ञभेदे ते च पशवः "आग्नेयं प्रथमपशुमालभेत् इत्युपक्रमे १आग्नेयः २सारस्वतः ३सौम्यः ४पौष्णः ५बार्हस्पत्यः ६वैश्वदेवः ७ऐन्द्रः ८मारुतः ऐन्द्राग्नः १०सावित्रः ११वारुण इत्येते अस्माद्येकादशदेवताकाः उक्ताः।

पष्ठवाह् पु॰ पृष्ठेन वहति पष्ठं भारं वा वहति वह-खिप् पृषो॰। पश्चवर्त्ये भारवहे वृषे तथावस्थायां स्त्रियां गवि ङीप् वाह ऊठ् षष्ठौही यजु॰ १४।९ "द्वादश पष्ठौहो गर्भिण्यो ब्रह्मणः" आपु॰श्रौ॰९।४।१४। सम्बोधे पृष्ठौ हीत्युक्तिः लोकाभिप्रायेण वेदे तु पष्ठवाट् षष्ठौही इत्येव प्रयोगात्।

पस नाशने चु॰उभ॰सक॰सेट् इदित्। पंसयति ते अपपंसत् त

पसस् न॰ पस-असुन्। राष्ट्रे "गर्भोराष्ट्रं पसोराष्ट्रमेव" शत॰ब्रा॰ १२।२।८।६

पस्त्य न॰ पस-भावे क्तिन् तत्र साधु यत्। गृहे निघण्टुः अस्त्यमिति पाठान्तरम् अस्तये स्थितये साधु यत्। तत्र हेमच॰ निघण्टौ तु पस्त्यमित्येव गृहनामसु पठितम्। पस्त्यामस्त्यस्येति मतुप् मस्य यः दीर्घः। पस्त्यावत् गृहः-प्राचीनवंशादिगृहवति ऋ॰ १।१५।१२भा॰।

पस्पश पु॰ शास्त्रारम्भप्रमर्यके उपोद्घाते सन्दर्भेपन्थभेदे स च महाभाष्यस्य प्रथमाह्निकात्मकः शब्दविद्योपनो भाति राजनीतिरपस्पशा" माघः।

पह्लव पु॰ शस्त्रधारिम्लेच्छजातिभेदे काम्बोजशब्दे १९०७प्र॰ दृश्यम्। स्त्रियां जातित्वात् ङीष्।

पङ्किका स्त्री अप+क्रु+वा॰ ड संज्ञायां कन् कापि अतइत्वम् अपेरलोपः। वारिपृत्र्यां शब्दरत्ना॰।

पा पाने भ्वा॰ पर॰सक॰ अनिट्। पिति पित्रादेशः पिबति अपात् पपौ पेयात् पीयते पीत्वा पीतः पायः पेयं प्रपा। णिच् पाययति पौचङि अपीपयत्। पिपासति पेपीयते।

पा रक्षणे अदा॰पर॰सक॰ सेट्। पाति अपासीत् पपौ। पायात् णिच् पालयति अपीपलत्। पालनम् पालकः

पांश(स)न त्रि॰ पसि-ल्यु वा॰ दीर्घः पृषो॰वा। दूषके त्रिक

पांश(स)व पु॰ पां(सोः)शोर्विकारः अण्। (पाङ्गा) जनपदभेदे पां(सु)शुजादयोऽप्यत्र राजनि॰।

पांशु(सु) पु॰ पसि-नाशने अर्जिदृशिकम्यमिपसिपाशास्यजि